

for samme Finansaar, samt at Normalsummen maatte overskrides med 359 Kr. 27 Ø. mod Forklaring i Regnskabsoversigten.

— Da en Universitetslærer umiddelbart til Ministeriet havde indgivet et Andragende om Fritagelse for at holde Forelæsninger, tilkjendegav Konsistorium ham under 8. Febr. 1884, at slige Andragender i Henhold til Konsistoriums Cirkulære 4. Novbr. 1881 (Aarb. f. 1881—82 S. 146) jfr. Konsistoriums Skrivelse til det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet af 16. Septbr. 1878 (Aarb. f. 1878—79 S. 616—17) ville være at indgive til Fakultetet, for derefter med dettes Erklæring af Konsistorium at forelægges for Ministeriet.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

Efter Begjæring fra Eforus for Professorernes Enkekasse har Konsistorium under 5. Septbr. 1883 vedtaget, at der fremtidig gives denne fornøden Underretning om Ansættelsen af de Universitetslærere, som ere forpligtede eller berettigede til at indtræde som Interessenter i bemeldte Kasse.

— Med Hensyn til de enkelte Fakulteter bemærkes følgende:

Det lægevidenskabelige Fakultet: I Skrivelse af 18. Oktbr. 1883 henlede det lægevidenskabelige Fakultet Ministeriets Opmærksomhed paa, at den almindelige Histologi, siden afdøde Prof. Schmidt i Efteraars Halvaaret 1880 for sidste Gang holdt Forelæsning over dette Fag, ikke havde været doceret ved Fakultetet. Faget var sædvanlig foredraget en Gang i hver Forelæsningscyklus, o: en Gang omtrent hvert femte Semester; men da den nuværende Docent, Lektor Chievitz, der ansattes d. 20. Dec. 1881, endnu i de to nærmeste Semestre ikke vilde kunne naa til at udarbejde en histologisk Forelæsning ved Siden af at besørge de absolut nødvendige Discipliner med tilhørende Øvelser, vilde der blive et Tidsrum af mindst 8 Semestre, i hvilket de studerende ikke havde faaet nogen samlet Fremstilling af det omhandlede Fag, saaledes at adskillige endog maatte indstille sig til Examen i Anatomi uden at have kunnet høre histologiske Forelæsninger. For at raade Bod paa denne Ulempe androg Fakultetet om, at det maatte overdrages Distriktslæge, Dr. med. Ditlevsen i Lyngby i et enkelt, om muligt næstkommende Semester, at holde en Række Forelæsninger med dertil knyttede praktiske Øvelser over almindelig Histologi.

Denne Indstilling anbefalede Konsistorium i Skrivelse af 19. Novbr., og det blev derefter, efter Ministeriets Forestilling, ved kgl. Resol. af 27. s. M. bifaldet, at det overdroges Distriktslæge, Dr. med. Ditlevsen i Foraars Halvaaret 1884 at holde offentlige Forelæsninger og Øvelser over almindelig Histologi mod et Vederlag af 925 Kr. af Universitetets Konto 7 a til videnskabelige Formaals Fremme.

Det filosofiske Fakultet: I Sommeren 1883 androg Dr. phil. C. Rosenberg om, at der maatte tillægges ham et aarligt Honorar for at holde Forelæsninger ved Universitetet over nordisk, navnlig nyere dansk Literatur og Literaturhistorie. Det filosofiske Fakultet, hvis Erklæring herover begjæredes, mente ikke (19. Septbr.) at kunne anbefale Oprettelsen af en saadan Docentpost.

Hvis nemlig hans Docentvirksomhed nærmest skulde have en filologisk-historisk Karakter og hans Docentur altsaa staa paa lige Trin med de allerede bestaaende Docenturer i nordisk Filologi, vilde en saadan Splittelse af Faget paa mange Hænder være uheldig; skulde paa den anden Side hans Lærervirksomhed nærmest gaa ud paa en æsthetisk Behandling af den nordiske, navnlig den nyere danske Literatur, kunde Fakultetet lige saa lidt finde Oprettelsen af en Docentur med et saa snævert begrænset Omraade tilstrækkelig berettiget. Derimod anbefalede Fakultetet varmt at Ministeriet maatte finde en anden Form, hvorunder der kunde vises hans Virksomhed den fortjente Paaskjønnelse. Endelig mindede Fakultetet om Spørgsmaalet angaaende Besættelsen af den ledige Professur i Æsthetik og almindelig Literaturhistorie og de Forhandlinger, som i den Anledning i 1875 førtes herom (Aarb. f. 1880—81 S 1108 ff.).

Konsistorium anbefalede vel (11. Oktbr.) paa det varmeste Dr. Rosenberg, hvis dygtige og ihærdige Arbejder det til fulde anerkjendte, til Understøttelse af Ministeriet, men saa sig ikke i Stand til at anbefale hans Andragende om den omhandlede Docentvirksomhed. Med Hensyn til Fakultetets Slutningsbemærkning udtalte Konsistorium, at det ikke skjønnede, at dette vedkom den foreliggende Sag.

I Anledning heraf bemærkede Ministeriet i Skrivelse af 20. Oktbr., at det vel nærmest vilde være tilbøjeligt til at tiltræde Konsistoriums Anskuelse, for saa vidt Talen var om at betro Dr. Rosenberg en fast Lærerpост ved Universitetet. Men da der ikke var Spørgsmaal herom, og Konsistorium havde udtalt sig anerkjendende om hans literære Virksomhed, samt da Dr. Rosenberg i Kraft af sin akademiske Grad som Dr. phil. havde Ret til at holde Forelæsninger ved Universitetet, kunde der næppe være nogen Betænkelighed ved for et begrænset Tidsrum, f. Ex. 2 Aar, at tillægge ham et mindre Honorar for at holde offentlige Forelæsninger ved Universitetet i den af ham antydede Retning, hvorved han tillige vilde faa Lejlighed til at godtgjøre, om han var i Stand til at samle en større Tilhørerkreds om sig. Dette Honorar vilde imidlertid ikke kunne afholdes af andre Midler, end af Lønningen for det for Tiden ledige Professorat i Æsthetik og Literaturhistorie, og da Ministeriet nærede den Overbevisning, at der ikke i den nærmeste Fremtid vilde kunne være Tale om at besætte dette Professorat, vilde der formentlig ikke være noget til Hinder for, at en Del af den til dette Lærerembede henlagte Lønning anvendtes til at honorere Dr. Rosenberg for de omhandlede Forelæsninger. Herom begjærede det derfor Konsistoriums Erklæring.

I Skrivelse af 8. Novbr. fastholdt Konsistorium den i sin Skrivelse af 11. Oktbr. udtalte Anskuelse, uden Hensyn til, om den paatænkte Ansættelse maatte være fast eller paa Aaremaal. Under de givne Forhold burde efter Konsistoriums Formening ingen Ansættelse ske, selv om det kun var paa Aaremaal, med mindre der havdes Vished for, at den paagjældende fyldestgjorde de for en akademisk Lærer nødvendige Kvalifikationer. Evnen til at samle en Tilhørerkreds vilde efter Beskaffenheden af det Publikum, der søgte slige Forelæsninger, ikke afgive noget Bevis for det, der dog nødvendigvis maatte kræves, Forelæsningernes virkelige videnskabelige Værd, og andet Vidnesbyrd vilde efter Omstændighederne ikke kunne skaffes. Naar Ministeriet dernæst hentydede til, at der kunde tillægges Dr. Rosenberg et mindre Honorar, maatte Konsistorium henholde sig til, hvad

man tidligere ved forskjellige Lejligheder havde gjort gjældende om det uheldige i de ringe Honorarer, hvormed Universitetslærere undertiden vare blevne lønede. En Gjentagelse heraf, saaledes at der ansattes en Docent med samme Lønning som en Lærer ved en Almueskole, vilde Konsistorium anse som en Tilsidesættelse af det Hensyn, der skyldtes Universitetet. Selv om den paatænkte Ansættelse kun blev midlertidig, vilde dernæst utvivlsomt efter de 2 Aars Forløb Spørgsmaalet om en Fornyelse opstaa, og i Kraft af, at Beskikkelsen en Gang var givet, vilde den da rimeligvis blive fornyet, hvis Forelæsningerne blot havde samlet nogle Tilhørere, saa at Resultatet i Virkeligheden kunde forventes at blive det samme som ved en fast Ansættelse. Konsistorium fraraadede derfor hans Ansættelse som Docent, idet det derhos fremhævede, at de betydeligste af de af ham leverede literære Arbejder for største Delen faldt ind under Videnskabsgrene, der allerede vare repræsenterede ved Universitetet. For saa vidt Ministeriet havde udtalt, at der næppe vilde være noget til Hinder for at honorere Dr. Rosenberg af den Lønning, der var henlagt til det for Tiden ledige Professorat i Æsthetik, erindrede Konsistorium om, at hans Forelæsninger formentlig ikke vilde falde ind under det for Professoratet normerede Omraade, som udelukkende var Æsthetiken, og at Konsistorium ansaa det for tvivlsomt, om en saadan Anvendelse af ledige Lønninger i og for sig var hjemlet, ligesom den ogsaa turde være uden Præcedens. For saa vidt man maatte paaberaabe sig, at Docent Westergaards Forelæsninger bleve honorerede af Lønningen for det i det rets- og statsvidenskabelige Fakultet ledige Professorat, bemærkede Konsistorium, at dette Professorat i Følge kgl. Resol. 29. Juli 1848 netop kunde besættes efter Omstændighederne saa vel med en juridisk som med en statsøkonomisk Professor. I Henhold hertil tilskrev Ministeriet under 17. Novbr. 1883 Dr. Rosenberg, at det fandt Betænkelighed ved at udvirke ham tillagt det ansøgte Honorar.

I Febr. 1884 indgav Dr. phil. Paludan et Andragende om Ansættelse som Docent i dansk Literatur og dens Historie. Efter at være opfordret til herom at ytre sig, udtalte det filosofiske Fakultet i Skrivelse af 4. Marts, at det fremdeles fastholdt de Anskuelse om Oprettelsen af en saadan Docentur, som det havde udtalt i sin Skrivelse af 19 Septbr. 1883 om Dr. Rosenbergs Andragende. De Betragtninger, det da gjorde gjældende for at fraraade Indførelsen af denne Docentur, havde endnu bestandig deres fulde Gyldighed for det, og navnlig maatte det nu som den Gang udtale sig mod en Udstykning af Lærefagene og opstille det som en Grundsætning, at dets Docenter maatte kunne beherske deres Fag i det fulde Omfang; men dette vilde ingenlunde blive Tilfældet med Dr. Paludan, som var ganske fremmed for de andre Sider af den nordiske Filologi, under hvilken Behandlingen af den danske Literatur og dens Historie, i det mindste i den Form, hvori man nærmest trængte dertil, altid havde været henlagt. Skulde Ministeriet desuagtet anse det for ønskeligt at faa en Docentur af den omhandlede Karakter indrettet, maatte Fakultetet andrage om, at der ogsaa blev givet andre Videnskabsmænd Lejlighed til at optræde som Ansøgere om en saadan Post.

Efter at Konsistorium derefter havde begjæret en yderligere Udtalelse af Fakultetet, om der for Tiden maatte føles Trang til Forelæsninger over den danske Literatur og dens Historie eller over andre Forgreneinger af det literære Fagom-

raade, hvorunder disse Forelæsninger høre, afgav Fakultetet under 19. April en udførlig Erklæring, i hvilken det, næst at bemærke, at det ikke havde noget Ønske at fremsætte, hvad angik andre Forgørelser af det omhandlede Fagomraade, udtalte følgende.

Naar der skulde tales om Forelæsninger over dette Æmne, var det formentlig klart, at der derved kunde tænkes paa Forelæsninger af meget forskjelligt Indhold og Karakter. For saa vidt der nu tænktes paa Forelæsninger over vor Literaturs Udvikling og Væsen i den Tid, der laa os nærmest, nemlig i dette Aarhundrede siden Oehlenschlägers og Grundtvigs Opræden, maatte det vistnok holdes for naturligt og ønskeligt, at der gaves en Fremstilling heraf ved Universitetet; og idet Fakultetet havde ment, at Forelæsninger over denne Del af vor Literatur naturlig maatte danne et Hovedled af, hvad der vilde være Opgaven for det æsthetiske Professorat, havde det i Septbr. 1883 i sin Erklæring over Dr. Rosenbergs Ansøgning fremhævet det ønskelige i, at dette Professorat snart blev besat. Fakultetet holdt det for lidet heldigt, om man kom ind paa, i Stedet for at besætte dette Professorat, at lade Forelæsninger af den nævnte Natur blive besørgede af en midlertidig Docent; det vilde være en baade i og for sig selv og ved sine mulige Konsekvenser paa andre Omraader betænkkelig Udvej. Tilmed vilde den danske Literatur og dens Historie, betragtet paa denne Maade, ikke vel kunne behandles uden i Sammenhæng med de store Kulturlandes, og saa meget mindre vilde man da kunne finde Ansættelsen af en Docent til at holde Forelæsninger over en enkelt Del af det hele Omraade tilraadelig.

Det andet, der kunde tænkes paa som Opgave for en Docent i dansk Literatur og dens Historie, var at holde Forelæsninger af mere ren historisk Art over vor Literaturs Udvikling gennem Tiderne siden Middelalderen, saaledes som de i sin Tid have været holdte ved Universitetet af afdøde Prof. N. M. Petersen og senere af den ligeledes afdøde Prof. Kr. Lyngby. Det var denne, særlig de Fagstuderende vedrørende, Art af Forelæsninger, der stadig, ligesom Forelæsninger over det danske Sprogs Udvikling, havde været henregnet under den nordiske Filologi, og en Docentvirksomhed heri maatte i Følge sin hele Natur staa i nøje Sammenhæng med Indsigt i dansk Sproghistorie, ganske paa samme Maade som Docentvirksomheden ved Tysk, Fransk og Engelsk og ligeledes ved de klassiske Sprog baade omfattede Sprog og Literatur. Fakultetet maatte altsaa, for saa vidt der tænktes paa Forelæsninger af denne Art, fastholde det Princip, det en Gang havde udtalt, at de burde holdes af Mænd, der stode paa et bredere Grundlag end det rent literaturhistoriske, og det advarede paa ny mod at komme ind paa specielle Docenturer, hvor Oprettelsen af saadanne kunde komme til at træde hindrende i Vejen for den Ordning, der fra selve Universitetets Side var opstillet som den rette. Selv om det nok saa meget sagdes, at der kun var Tale om en midlertidig Docentur, vidste enhver, at den Slags Ansættelser, naar undtoges visse ganske særlige Tilfælde, altid opfattedes som et indledende Skridt til en fast Docentur, og hvor ønskelige, ja nødvendige end saadanne specielle Docenturer i visse Tilfælde kunde være, skulde man dog vogte sig for at komme ind derpaa ved Fag, som Universitetet selv foreslog ordnede paa anden Maade. Man kunde let derved føres til at modarbejde den Ordning, man ønskede. Der kunde hos Autoriteter uden for Universitetet være en Fristelse til at ansætte lavt lønnede

Docenter i Stedet for at oprette ordinære Professorater Universitetet var ikke tjent med at faa sine Professorater udstykkede i specielle Docenturer, og efter at der med Hensyn til dansk Sprog var sket et Skridt i den Retning, som Universitetet aldeles ikke havde ønsket, burde dette ikke opmuntre til at gaa videre i samme Retning ved at stifte en speciel Docentur i dansk Literaturhistorie, der kunde danne en Parallel dertil.

Selv om det naturligtvis i og for sig maatte holdes for ønskeligt, at der blev holdt Forelæsninger over dansk Literatur og dens Historie ved Universitetet, vilde Fakultetet kun i to Tilfælde kunne anbefale, at det skete paa den Maade, hvorom der her i Anledning af Dr. Paludans Ansøgning var Tale. Det ene Tilfælde var, hvis det var uundgaaelig nødvendigt for de Fagstuderendes Skyld; men det kunde det ikke siges at være, da der havdes saa gode eller dog brugelige trykte Hjælpemidler til Studiet, at de studerende kunde hjælpe sig, naar de fik Anvisning fra de inden for den nordiske Filologis Omraade ansatte Universitetslærere til at bruge dem paa rette Maade. Det andet Tilfælde var, hvis Talen var om at ansætte en Personlighed, som stod saa højt i videnskabelig Henseende, at det ønskelige i at bevare ham for Videnskaben ved at knytte ham til Universitetet maatte lade andre Hensyn træde tilbage. Men naar Fakultetet i Efteraaret 1883 ikke over for Dr. Rosenbergs Ansøgning mente at kunne trænge disse Hensyn tilbage, kunde det, med al Agtelse for Dr. Paludans Kundskaber og Dygtighed, lige saa lidt stille ham paa en saadan Plads, at der derfor maatte gjøres en Undtagelse til bedste for ham. Efter alt det udviklede udtalte Fakultetet derfor, at det, naar det, som nødvendigt var, tog Hensyn til Forhold og Personligheder, ikke kunde anse det for ønskeligt, at der holdtes Forelæsninger over dansk Literatur og dens Historie, naar det skulde ske paa den Maade, hvorom der her var Tale.

Ved under 2. Maj at indsende disse Erklæringer til Ministeriet bemærkede Konsistorium, at det ikke i de af Fakultetet fremhævede Betragtninger kunde se afgjørende Grunde mod Beskikkelsen af en midlertidig Docent til at foredrage dansk Literaturhistorie, medens det i øvrigt ikke saa sig i Stand til at udtale sig om Ansøgenes Kvalifikationer, men maatte henvise til de af Fakultetet om begge afgivne Erklæringer. Efter Ministeriets Forestilling er det derefter ved kgl. Resol. af 2. Maj 1884 blevet overdraget Dr. phil. Carl Frederik Vilhelm Mathildus Rosenberg og Dr. phil. Julius Paludan foreløbig for et Tidsrum af 2 Aar at holde Forelæsninger over dansk Literaturhistorie ved Universitetet mod et Honorar til hver af 2000 Kr. aarlig, der udredes af Lønningen for det ledige Professorat i Æsthetik, for saa vidt denne strækker til, samt for øvrigt af Universitetets Konto til videnskabelige Formaals Fremme fra d. 1. Juni s. A. at regne.

— Under 3. Avg. 1883 mødtog Konsistorium fra Ministeriet Underretning om, at det ved kgl. Resol. af 1. s. M. var overdraget cand. philos. Viggo Saaby indtil videre at holde Forelæsninger over dansk Filologi mod et aarligt Honorar af 2000 Kr. fra s. D. at regne, at udrede af Universitetets Udgiftspost 7 a til videnskabelige Formaals Fremme.

I denne Anledning tilskrev det filosofiske Fakultet under 19. Septbr. s. A. Konsistorium, at det efter dets Skjøn vilde være rigtigt og billigt, om det toges med paa Raad, saa vel hvor der var Tale om Besættelsen af ledige blevne ældre Docenturer

som om Oprettelsen af nye inden for dets Omraade, idet det formentlig havde de videnskabelige Forudsætninger til at dømme om, hvilke Discipliner det maatte være nødvendigt eller ønskeligt at faa foredraget fra dets Lærestole, ligesom det ogsaa maatte ligge det nærmest at kjende de til Lærervirksomheden egnede Personligheder. Fakultetet kunde derfor kun beklage, at Kand. Saaby var blevet ansat, uden at dets Erklæring herom var blevet indhentet, dels fordi det ikke kunde skjønne, at der havde været nogen særlig Trang til den for ham oprettede Docentplads, da hans Fag allerede forud paa fyldestgørende Maade var repræsenteret ved Universitetet, dels fordi det, Kand. Saabys Dygtighed paa hans specielle Omraade uførtalt, mente, at der for Tiden fandtes andre Videnskabsmænd, som havde nok saa vel grundede Krav paa at blive ansatte. Fakultetet udtalte derfor ogsaa det Ønske, at denne blot midlertidige Ansættelse ikke kom til at præjudicere den fremtidige Ansættelse af en fast Docent.

Ved under 12. Oktbr. at indsende denne Udtalelse til Ministeriet fremhævede Konsistorium, hvad der fra Universitetets Side i 1880 i Forslag til Lov om dets Lærerkrafter blev gjort gjældende med Hensyn til Besættelsen af Universitetets Lærerpladser i de forskellige Sprog*). Det blev den Gang, i Overensstemmelse med en Udtalelse af Konsistorium, der gik tilbage til 1844, udtalt, at Sprogene kun kunde have Krav paa at anses for særegne akademiske Videnskabsfag, naar de forbandtes klassevis efter deres Slægtskab. Gaaende ud herfra foreslog man ikke Professorater i Islandsk, Dansk, Tysk, Fransk, Engelsk, Latin og Græsk, men i nordisk, germansk, romansk og klassisk Filologi. Ministeriet optog dette samme Princip i det Lovforslag, det forelagde Rigsdagen. Naar der den Gang fra Universitetets Side blev gjort Indstilling om to Professorater i nordisk Filologi, opfattede man det vistnok som det naturlige, at i det mindste den ene af dem, der blev ansat til at beklæde slige Professorater, for en stor Del vilde komme til at docere dansk Sprog og Literatur; men man holdt sig overtødt om, at ingen paa den rette Maade kunde være Docent i dansk Sprog, naar han ikke havde en solid Kundskab i den nordiske Filologi i Almindelighed som Grundlag. Denne Opfattelse vedkjendte Konsistorium sig endnu, og det kunde derfor ikke andet end anse det for betænkeligt, at ved Kand. Saabys Beskikkelse til Docent i dansk Sprog, Ministeriets Valg var faldet paa en Mand, der ikke havde godtgjort, at han havde et saadant bredere Grundlag for sin Kundskab i Dansk, ligesom ogsaa hans offentliggjorte Skrifter havde været af en meget speciel Natur.

For saa vidt dernæst Ministeriet ved at udnævne en Docent særlig i dansk Sprog kunde formodes at være gaact ud fra den Opfattelse, at det danske Sprog og den danske Literatur kun lidet vare blevne docerede af dem, der hidtil havde været Docenter i nordisk Filologi, fremhævede Konsistorium, at foruden at nys afdøde Professor Grundtvig i flere Halvaar (f. Ex. Foraars og Efteraars Halvaaret 1874, Foraaret 1875, Efteraaret 1876 og Efteraaret 1879) havde læst over Æmner, hentede fra dansk Sprog og Literatur, havde det samme gjældt om Docent Wimmer. Ligesom denne i Efteraaret 1883 holdt Forelæsninger i den Retning, saaledes havde han læst om slige Æmner i Efteraars Halvaaret 1872, Efteraar 1878, begge Halvaar 1879 og Foraar 1880.

*) Univ. Aarb. f. 1881—82 S. 114—17.

Hvad der imidlertid ved den stedfundne Beskikkelse stærkest havde berørt Konsistorium, var, at den havde fundet Sted, uden at der havde været givet Universitetet nogen Lejlighed til at udtale sig, dels om det formaalstjenlige i at oprette en Plads som den her omhandlede, dels om, hvilken Personlighed der af de yngre Filologer — hvoriblandt der fandtes flere særdeles dygtige — maatte holdes for den mest skikkede til at udfylde den. Konsistorium skjønnede ikke rettere, end at Universitetet havde et naturligt Krav paa at høres i alle slige Spørgsmaal. Netop ved Universitetet turde det antages, at der nærmest fandtes den Kundskab til videnskabelige Kræfter her i Landet, hvorpaa enhver Beskikkelse af Universitetslærere maatte være grundet. Det turde da ogsaa siges, at der kun højest sjældnen var blevet udnævnt Universitetslærere, om hvilke der ikke enten direkte eller indirekte havde foreligget saadanne Udtalelser fra Universitetets Side, at dette kunde siges at have afgivet et Skjøn om dem. Der havde ganske vist i de sidste Aar fundet Udnævnelser Sted af midlertidige Docenter, for Ex. Professor V. Schmidt og Dr. Cl. Wilkens, ved hvilke ikke umiddelbart Konsistoriums og Fakulteternes Skjøn var blevet indhentet; men der havde i disse Tilfælde i Forvejen foreligget saadanne Udtalelser om vedkommende Personligheder og det naturlige i, at de knyttedes til Universitetet, at dette dog i Virkeligheden kunde siges at have ytret sig om dem. Naar man gik længere tilbage i Tiden, vilde der maaske nok kunne findes et enkelt Tilfælde, hvor dette ikke havde fundet Sted; men saadanne Tilfælde havde været aldeles forsvindende i Sammenligning med den fra Ministeriets Side idelig stedfundne Henvendelse til Universitetet for at høre dets Mening, og Konsistorium mindede om, at Ministeriet selv i Aaret 1877 i Anledning af Besættelsen af det ledige Professorat i Statsøkonomi tydelig havde anerkjendt det rigtige i, at Universitetet udtalte sig om den Slags Spørgsmaal (Univ. Aarb. f. 1877—78 S. 290). Konsistorium skjønnede ikke rettere, end at, hvad der her var udtalt om en normeret Plads, ogsaa maatte finde sin Anvendelse ved en midlertidig Docentplads, idet der lige saa godt ved en saadan maatte kræves, at Videnskaben repræsenteredes ved Universitetet ved de bedst mulige Kræfter.

Konsistorium androg sluttelig om, at det maatte tages nøje efter Ordene, naar der ved Kand. Saabys Udnævnelse sagdes at have fundet en midlertidig Beskikkelse Sted, saa at denne ikke maatte kunne præjudicere Fremtiden, hvorhos det ligeledes udtalte den Forvisning, at der ved eventuel Besættelse af faste Pladser paa den her omhandlede Videnskabs Omraade — det være sig nu normerede eller ekstraordinære — maatte blive givet andre Videnskabsmænd Lejlighed til at konkurrere med Hr. Saaby, og at der i saa Tilfælde maatte blive søgt et bredere Grundlag for en Docentvirksomhed, hvori Dansk skulde spille en Rolle, som Universitetet ved sin tidligere Indstilling om Universitetets Lærerkrafter havde ment med Nødvendighed maatte kræves.

— Efter at Professor extr. i tysk Sprog og Literatur Oppermann den 17. Avg. 1883 var afgaaet ved Døden, blev den ledige Docentur efter Indstilling fra Konsistorium og det filosofiske Fakultet opslaaet vakant og de indkomne Ansøgninger tilstillede disse til Erklæring, med Paalæg om at ville ytre sig om, hvorvidt det maatte anses for rettest, at den ommeldte Lærerplads søgtes besat efter forudgaaet Konkurrence, eller om nogen af Ansøgerne maatte formenes at

være saa særlig kvalificeret til at komme i Betragtning fremfor sine Medansøgere, at Fordringen om Konkurrence burde frafalde.

Som Ansøgere indstillede sig Dr. phil. Gøring, Dr. phil. Hoffory, Dr. phil. H. Møller, cand. jur. Nissen og cand. mag. C. F. V. Petersen, hvorhos Dr. phil. C. A. E. Jessen androg om, at det midlertidig maatte blive ham overdraget at holde Forelæsninger over tysk Sprog og Literatur. Om disse Ansøgere udtalte det filosofiske Fakultet sig udførlig i en Erklæring af 20. Novbr. efter at have fraraadet Afholdelsen af en Konkurrence, da det vilde være saare vanskeligt i nærværende Tilfælde at sammensætte en Censurkomite og da de to mest kompetente Ansøgere sandsynligvis vilde være forhindrede i at deltage. Det indstillede sluttelig Dr. phil. Hoffory til den ledige Post. Hertil sluttede Konsistoriums Flertal sig i Skrivelse af 10. Decbr. 1883. Efter Ministeriets Forestilling blev imidlertid Dr. phil. Hermann Møller ved kgl. Resol. af 20. s. M. beskikket til normeret Docent i tysk Sprog og Literatur.

— De filosofiske Docenter, Proff. Høffding og Kroman, henvendte sig under 29. April 1884 til det filosofiske Fakultet med Anmodning om, at det vilde virke hen til, at der blev givet Dr. phil. Cl. Wilkens den samme Bemyndigelse, som Dr. Kroman havde haft som Docent, til at deltage i Besørgelsen af det filosofiske Kursus saa vel som i Censuren ved Magisterkonferenser, Prisaftandlinger og Doktordisputater, naar det maatte være nødvendigt eller ønskeligt. Næst at bemærke, at Dr. Wilkens selv ønskede en saadan Bemyndigelse, udtalte de, at det jo foreløbig syntes, som om der hvert Aar vilde behøves to Docenter til at besørgere det filosofiske Kursus. De to Professorer vilde altsaa se en ikke ringe Del af deres Tid og Kraft bundet hvert Aar, medens den midlertidige Docent havde al sin Tid og Kraft til Raadighed for at læse med videre komne eller for en større Kreds. Det vilde være naturligt og rimeligt, om det ordnedes saaledes, at naar en af Professorerne et Aar ønskede at anvende mere Tid paa frie Forelæsninger og Øvelser, han da efter Aftale med Dr. Wilkens kunde overlade denne at læse med den ene Del af de unge Studenter. Dertil kom, at det pædagogiske Kursus for Fremtiden vilde lægge Beslag paa ikke ringe Tid hvert andet Aar; ogsaa det gjorde det hensigtsmæssigt at lette Adgangen til en friere Fordeling af Arbejdet. Endelig vilde det ved de forskjellige Censurer ved mulig Divergens mellem de to Professorers Vota være hensigtsmæssigt, om der uden videre Omsvøb kunde tilkaldes en tredje voterende.

I Skrivelse af 6. Maj sluttede det filosofiske Fakultet sig til denne Indstilling og anbefalede den til Konsistorium. Ved at forelægge Sagen for Ministeriet udtalte Konsistorium imidlertid under 5. Juni, at det nærede afgjort Betænkelighed ved at søge udvirket en almindelig Bemyndigelse af den anførte Art, som derhos efter dets Skjøn under alle Omstændigheder kun burde gives de filosofiske Professorer, idet det ikke fandt, at der var den samme Grund til at give Dr. Wilkens en slig Bemyndigelse, som da den i sin Tid blev overdraget Dr. Kroman. Særlig stor var Konsistoriums Betænkelighed i Henseende til Meddelelsen af denne, for saa vidt de almindelige filosofiske Forelæsninger angik. Konsistorium fraraadede derfor bestemt, at den attraaede Bemyndigelse gaves, hvorimod det maatte overlades de filosofiske Professorer i hvert enkelt mødende Tilfælde at gjøre Ind-

stilling om den Bistand, hvortil de maatte føle Trang. Denne Udtalelse har Ministeriet tiltraadt i Skrivelse til Konsistorium af 12. Juni 1884.

— I Anledning af et Andragende fra Dr. phil. Fistaine om, at der maatte tillægges ham Honorar for at holde offentlige Forelæsninger ved Universitetet over Italiensk og Spansk af sprogligt og literaturhistorisk Indhold, udtalte det filosofiske Fakultet (18 Septbr. 1883), at det ligesaa lidt kunde anbefale dette Andragende som lignende tidligere fra Dr. Fistaine*) Hertil sluttede Konsistorium sig (5 Oktbr.), og Andragendet blev derfor afslaaet ved Ministeriets Skrivelse af 9. Oktbr. s. A.

III. Forelæsninger, Øvelser og Examina.

1. Bestemmelser, vedrørende alle eller flere Fakulteter.

Premierlieutenant S. Høeg Warming androg i Decbr. 1883 om Tilladelse til at indstille sig til den filosofiske Examen i Januar Maaned 1884 og til den statsvidenskabelige Examen i Sommeren s. A. uden at have overværet de befalede Forelæsninger ved Universitetet. Det filosofiske Fakultet anbefalede (18 Jan.) Andragendet for sit Vedkommende; det rets- og statsvidenskabelige Fakultet udtalte (12. Jan.), at det, i Overensstemmelse med, hvad det havde gjort i tidligere Tilfælde, hvor Ansøgeren havde gyldig Undskyldning for ikke at have opfyldt den fundatsmæssige Forpligtelse til at høre et vist Antal Forelæsninger, var til Sinds at meddele Andrageren den ansøgte Tilladelse. Fakultetet gik herved ud fra, at Ministeriet som hidtil vilde betragte saadanne Dispensationer som hørende under Fakultetets Kompetence.

Ved under 22. Jan. at indsende disse Erklæringer til Ministeriet bemærkede Konsistorium, at det ansaa Andrageren for berettiget i Henhold til Bekj. 8. Septbr. 1871 jfr. Bekj. 7. Septbr. 1850 § 3 til at indstille sig til den filosofiske Prøve, saa at en særlig Tilladelse hertil ikke var fornøden, idet det dog forudsatte, at han paa behørigt Sted havde gjort Angivelse om, af hvilken Docent han ønskede sig examineret og hvad han opgav til Examen, samt at vedkommende Docent fandt Opgivelsen tilfredsstillende. Med Hensyn til Andragendets anden Del sluttede Konsistorium sig ganske til det rets- og statsvidenskabelige Fakultet. I Overensstemmelse hermed tilskrev Ministeriet herfor under 24. s. M. Andrageren. Denne Ministeriets Skrivelse har Konsistorium under 11. Febr. meddelt samtlige Fakulteter, hvorhos det har tilføjet, at det herefter maa anses som en Regel, der gjælder for alle Fakulteter og anvendes paa alle Examina, baade forberedende og Embedsexamina, at det tilkommer det paagjældende Fakultet, naar det finder, at Omstændighederne tale derfor, at dispensere fra den i Univ. Fund. 7. Maj 1788 I § 11 opstillede Fordring om, at den, der vil indstille sig til nogen Universitetsexamen, skal have hørt de befalede Forelæsninger.

2. Den filosofiske Prøve.

I Skrivelse af 12. April 1885 henvendte Bestyrelsen for den polytekniske Lærestanstalt sig til Ministeriet med Andragende om en Omlægning af de for de filosofiske Forelæsninger fastsatte Timer. Den mindede om, at de filosofiske Fore-

*) Univ. Aarb. f. 1864—71 II S. 40—42.